Pris 30 penni.

# KUSTBON

Tidning för svenskarna i Estland

Årg. II. Onsdagen den 30 april 1919. № 8.

Redaktionens adress: Reval, Riddaregatan 3.

## Vårt språk.

Av en för Estlands-svenskarna intresserad person blev jag nyligen uppmärksammad på det osköna i, att vår svenska dialekt blivit så upplandad med estniska ord och uttryck. Och anmärkningen är alltför berättigad, särskild vad Nuckö beträffar och isynnerhet byarna Sutlep och Klottorp. I varje mening estniska ord, ofta hela estniska satser i svenskt samtal. Det är på tiden, att vi giva akt på vårt språk, annors få vi till slut ett eländigt blandspråk, som är varken svenska eller estniska. Bäst vore förstås, om alla våra svenskar kunde högsvenska, och det borde även alla försöka lära sig genom att läsa svenska böcker och tidningar, särskild Kustbon, som skrives på en lättläst svenska. Lärarnes heliga plikt vore, att undervisa endast på högsvenska, Men då dialekten ändå bliver hemspråket, borde vi göra den så ren som möjligt. Nu vet jag mycket väl, att vår hemsvenska är fattig på ord, att den saknar uttryck för nyare begrepp. Tag då in högsvenska ord, icke estniska. Gör dialekten rikare med svenska ord, det för oss också närmare „skriftspråket", ej längre såsom nu är fallet. Tro ej, att det är skamligt begagna högsvenska ord, då vår egen svenska ej räcker till.

Fult är det däremot höra vårt kära språk så upplandas med främmande ord. Det riktigt skär i ett svenskt öra och det skär även i hjärtat, ty varje främmande ord betyder det främmandes seger över vårt eget tusenåriga språk. Varje ärlig svensk göre det till sin uppgift, att i dagligt tal undvika främmande ord och i stället söka fram svenska — galra beslutsamt bort allt främmande, missprydande! Och varje gång du hör en annan synda mot ditt språk, gör honom uppmärksam härpå!

„Ditt svenska språk, o håll det kärt,
Det haver ock din moder lärt.
Mot andra ord på denna jord
Byt icke svenskans ljuva ord!"

**Farbror Svenske.**

---

## Konstituerande Församlingen.

Onsdagen den 23 April sammanträdde Konstituerande Församlingen i Estonia teaterns koncertsal. Aw 120 medlemmar närwaro 115. Den stora salen war tillträngseln fylld aw åhörare, aw wilka dock blott en ringa del lyckades få tillträde, och flera, äwen sådana som kommit långa wägar att närwara wid detta historiska ögonblick, kunde ej få plats. Flera utländska sändebud och konsuler närwaro. Kort före kl. 1 öppnades K. Församlingen aw lantdagens talman K. Parts. Till ordförande waldes August Rei med 100 röster mot 14. Herr Rei besteg nu talarestolen och yttrade i ett längre andragande ungefär följande: 700 år har det estniska folket lewat i träldom, däraw 200 år under ryska zarwäldet. När rewolutionen i Ryssland utbröt började äwen Estland arbeta för sin självständighet. Den tyska ockupationen war en swår tid, och det kräwes

år innan dessa får läkas. Att K. Församlingen kunnat sammanträda, därför ha wi att tacka wår tappra krigshär, England och andra allierade och andra grannfolk, isynnerhet Finland, hawa hjälpt Estland i dess kamp för friheten. K. Församlingens närmaste uppgift är att trygga Estlands ställning, som självständig demokratisk republik, genomföra agrarreformen, äwenså att genomse de klagomål, som wäckts mot personer som anklagats för politiska och militära förbrytelser. Talaren framhöll äwen att staten Eesti måste bli en rättwis stat med alla borgerliga friheter. Nu skreds till wal aw presidium. Walda blewo: Lui Olesk, vice ordförande, Aadu Birk, 2. vice ordf., Hans Martna sekreterare, August Jürmann 1. vice sekreterare och Hugo Raudsepp 2. vice sekreterare.

Under liwliga appläder framträdde premiär- och krigsministern Päts, och förklarade, att regeringen, som lyckats föra landet till K. Församlingen, fullgjort sin uppgift, och nu awgår i sin helhet. Herr Asts förslag, att regeringen borde förmodas att sålänge kwarstå, tills nya wal kunna företagas, antogs. På förslag aw herr Tõnnisson uttrycktes tack till regeringen.

Aw de första dagarnasarbete wore att nämna wal aw grundlagsutskott och agrarutskott och ministrarnas redogörelser.

## Swenska — Estland.

En **Korkisyngling** skriwer: „Nej, huru storta tack framför jag ej till dem, som ha lärt mig fullkomligare swenska. Det största på jorden är: att wara swensk, att handla som swensk och till andra ropa: waren swenskar!“ Kom sedan och säg, att arbetet i Korkis warit fåfängt, tid och pengar på deras återwinnande åt fädernas språk bortkastade! Swenskheten i Korkis är ännu ej slut „Liten lewer än,“ och gnistan kan än flamma upp till en härlig eld. Korkisbor! Wilka åsikter ni än har i olika frågor, ett förenar eder dock med eder själwa, med swenskarna på Estlands kuster och andra sidan hawen, det är — **blodsbandet.** Waren swenskar!

**Farbror Swenske.**

**Nuckö-borna ha fått mjöl.** De swenska kommunerna ha också fått en liten hjälp aw det mjöl, som skickades från England, i det att Rickholtz erhöll 200, Sutlep 50 och Paschlep 50 pud mjöl. Det är glädjande, men därmed är icke ännu all nöd förbi.

**Cirkulär i språkfrågan.** Swenska Folkministeriet har i dagarna utsänt cirkulär till de swenska kommunerna, däri dessa göras uppmärksamma på, att språkfrågan wid wal och utnämning aw ämbetsmän på inga wilkor får kränkas. Innehaware aw wiktigare poster i såwäl renswenska som blandspråkiga swenska kommuner böra behärska swenska både i tal och skrift.

Swenska Folkministern har hos regeringen anhållit om kredit för att bereda tillfälle åt wåra swenska folkskollärare att besöka sommarkurserna i Swerige eller Finland.

## Från Reval.

Den swenska kolonin i Reval, som före kriget räknade omkring 700 medlemmar, har nu betydligt minskats. I synnerhet hawa flere riksswenskar och finländare lämnat oss. I de närmaste dagarna lämna igen f. d. direktör Georg von Francken och agronom Eric Fait-Ell med familj Reval och awresa till Swerige; G. von Francken har wistats i Estland i 35 år därew 25 år som direktör för Baltiska Bergningsbolaget.

I det swenska samhället har han warit en stödjepelare, som alltid haft ett warmt hjärta och öppen hand för den swenska odlingen i Estlands karga bygder. I „Swenska Odlingens Wänner i Estland“ har G. v. Francken warit hedersordförande sedan föreningen grundats 1909.

När G. v. F. nu efter idoget arbeter återwänder till det kära hemlandet att wistas i lugn och ro i Trosa följer honom Estlands-swenskarnas djupkända tacksamhet. Må Han, som lönar war och en efter hans gärningar, skänka G. v. F. ännu många lyckliga och lugna dagar, och må det unnas honom att se, att det swenska samhället i Estland wäxer starkt och går en ljusare framtid till mötes. Agronom Eric Fait-Ell har wistats härute i 10 år. Som medlem aw „Swenska Odlingens Wänners i Estland“ styrelse har herr E. Fait-Ell med liwligt intresse deltagit i det swenska arbetet.

Wid wåra fester, möten och öwerläggningar har herr Ell alltid tagit en werksam del. Äwen

„Kustbon" har haft nöjet att räkna herr och fru E. Fait-Ell bland sina medarbetare.

Wi önska herr Eric Fait-Ell och hans fru, när de nu resa öwer till Swerige att uppslå sina bopålar i Norrköping, all lycka och framgång men önska dock först och främst att de strax må återwända hit under lyckligare omständigheter och fortsätta arbetet i wårt swenska samhälle.

# Politiska nyheter.

## Ur Estniska Högkwarterets rapporter.

I de sista dagarna har fienden igen börjat anfalla oss för att hindra arbetet i den Konstituerande Församlingen. Narva har warit utsatt för hård bombardemang och järnwägsstationen och 127 hus i förstaden Joachimsdal ha nedbrunnit.

## Strödda meddelanden.

Den 23 april öppnades Estlands nationalförsamling aw lantdagens talman K. Parts i Estonia. In alles woro församlade 1000 personer.

Till nationalförsamlingens ordförande waldes A. Rei (socialdemokrat) och till förste sekreterare H. Martna (också socialdemokrat). Ordföranden höll ett längre anförande.

Äwen ministerpresidenten K. Päts uppträdde och meddelade, att den Temporära Regeringen nu träder tillbaka. Det blew dock öwerenskommit, att regeringen sålänge får kwarstå, tills en ny bliwit sammansatt.

**Fredskongressen i Paris** har ännu ej kommit till en ligt resultat. Nu meddelas, att Italienska ministern Orlando lämnat kongressen, då han ej kunde öwerenskomma med Wilson.

De tyska deputerade, omkrig 200 personer, ha awrest till Paris.

**I Sibirien** pågår kampen mot bolsjewikerna med stor framgång. Wid Sarapul ha tagits 5000 fångar jämte krigsbyte.

# „Kustbons" Redaktion.

Ett warmt tack för Kustbon, som kommit till mig i min ensamhet. Ni kan ej förstå huru glad jag blew att få tidningen. En tidning på swenska med nyheter från wåra egna swenska bygder här i Estland!

Öwer 5 år är jag ute, borta från mina egna och hör endast främmande språk, och jag tror att wårt folk där hemma icke wet, och icke kan weta, huru det käns när en ensam öwergiwen wandrare får höra hemlandstoner. Warje swenskt ord är en ljuw musik, som kommer hjärtats strängar att röras. Jag hoppas, att „Kustbon" hittar wägen till många mina likar, som äro fjärran från wåra bygder, — ute bland främlingar.

Jag bifogar en adress och beder skicka tidningen till honom.

Ensam wandrare.

**Redaktiones anmärkning.** Wi hawa med nöje infört owanstående brew, som wittnar om kärlek till swenskheten och manar alla, som äro bättre lottade, att bistå de förskingrade.

Redaktionen gör allt att uppsöka „ensamma wandrare", och skickar dem tidningen. En stor del aw wår upplaga går just ut att söka de wåra i fjärran, men ännu finnas många, som wi ej hittat på. War wänlig och meddela oss adresser ni wet eller ännu bättre, — prenumerera på „Kustbon" för deras räkning, som själwa ej kunna göra det. Kom ihåg att taga wara på dig själw och på din broder.

# Officiella meddelanden.

Nedanstående lagar och påbud ha bliwit oss öwerlämnade aw Swenska Folkministeriet i och för publicering på swenska språket.

Enligt förordning aw Arbetar- och Förmyndarministeriet ha stads- och kommunalstyrelserna att insamla uppgifter öwer personer, som förut redan erhållit och nu borde erhålla understöd aw förra ryska kronan. Personer, wilka här äro awsedda, borde därför ofördröjligen inlämna nödiga uppgifter till stads- och kommunalstyrelserna, wilka ha att anteckna uppgifterna i en i „Regeringsbl." № 22 angiwen tabell och befodra dem widare.

Enligt „Regeringsbl. № 22 d. å. ha handels- och industriidkare att till den 25 april inlämna redogörelser öwer företagens löpande totalwärde och rena winst för 1918 till den lokala kommersiella skattekommissionen. Nödiga blanketter erhållas bland andra äwen på stads- och kommunalförwaltningars kansli.

Swenska Folkministeriet.

## Marinbefälhawarens påbud angående smuggleri på sjön.

(Publicerat i „Regeringsbladet“ № 24.)

1. Kusten Hungersburg — Heinast indelas i rajoner.

2. Rajonerna indelas aw Rajonsöwersten tillsammans med fiskare representanter i waktpostområden.

3. Området, där fiskarbåten fritt kan röra sig, står angiwit på „båtsbetyget“.

Anmärkning: Båtsbetyg kan erhållas hos warje Rajonsöwerste Stämpelawgiften är tre mark.

För erhållande aw båtsbetyg måste intyg aw kommunalt- eller annat ämbetswerk öwer innehawarens äganderätt till båten företes.

4. Fiskarbåtar och fiskarmotorbåtar kunna fritt röra sig inomwaktpostområdet, d. w. s. för idkande aw fiskeri med fiskarbåtar och motorbåtar behöwes icke något särskilt tillstånd utom båtsbetyget.

5. Men om båten will fara utom det fria waktpostområdet, antecknar waktåldermannen på båtsbetyget: när, warifrån, warthän och med wilken last båten awgår. Wid öwergång till annat område har båtens ägare att uppwisa båtsbetyget för kardonwakten, som gör erfoderliga anteckningar.

6. Segling i öppna hawet, d. ä. 15 werst från stranden, eller utom det fria områdets gränser måste war gång anmärkas i betyget.

7. Båtar, som icke äro försedda med båtsbetyg eller sakna nödiga anteckningar aw wakt, anhållas aw waktkryssare och sändas till resp. Rajonsöwerste.

8. För segling i öppna sjön eller från en rajon till en annan utan tillstånd bestraffas ägaren med böter till 1000 mark eller med twå månaders arrest.

9. Rajonsöwerste har rättighet att fråntaga båts- eller motorbåtsbetyget, om 10 aw ortens fiskare med underskrifter intyga, att resp. båt bedriwit smuggleri.

Båtsbetyget återlämnas, om den anklagade bliwit frikänd.

10. Wid fraktande aw handelswaror har warornas ägare war gång att medsända dokumentaliska uppgifter öwer warorna.

Reval, 6 april 1919.

Marinebefälhawaren: Joh. Pitka.

---

I „Regeringsbladet“ N:r. 25 publiceras den aw den Temporära Regeringen antagna lagen aw den 21 mars d. å. om skyddsympning. Lagen är för lång att införas i „Kustbon“, warför wi här endast hänwisa till „Regeringsbladet.“

I samma nummer aw „Regeringsbladet“ ingår Jordbruksministeriets förordning aw den 27 mars d. å. angående skogsstraff med strafftaxa för själwwåldig skogshuggning, till wilket blad wi äwenledes få hänwisa.

Swenska Folkministeriet.

---

# Annonser.

**Glöm ej att prenumerera på „Kustbon“, organ för swenskarna i Estland, som utkommer en gång i weckan.**

„Kustbon“ will wara en budbärare för landsmännen härute, påminna oss om wåra plikter, befrämja wåra politiska och medborgerliga rättigheter, och enligt förmåga bidraga till det allmänna bästa och wåra enskilda behow.

„Kustbon“ öppnar sina spalter för alla, som hawa intresse för wår sak, och wäntar bidrag från alla wåra bygder.

Prenumerationen å „Kustbon“ werkställes hos redaktionen, Riddaregatan 3, Reval; i byggderna hos „Kustbons“ medarbetare, wänner och gynnare.

Priset på „Kustbon“ är till den 1 juli Mark 4.50, postarwodet inberäcknat 1 månad Mark 1.50.

Sprid tidningen, samla prenumeranter, sälj lösnummer!

Redaktionen.

Utgiwes aw Swenska Folkförbundet i Reval. Answarig Redaktör: M. Westerblom.
Tryckt hos J. H. Gressel i Reval.